РЕШЕНИЕ НА СЪДА (втори състав)

16 октомври 2008 година *

По дело C-136/07

с предмет иск за установяване на неизпълнение на задължения, предявен на основание член 226 ЕО на 7 март 2007 г.,

Комисия на Европейските общности, за която се явяват г-н H. Støvlbæk и г-н R. Vidal Puig, в качеството на представители, със съдебен адрес в Люксембург,

ищец,

срещу

Кралство Испания, за което се явява г-н M. Muñoz Pérez, в качеството на представител, със съдебен адрес в Люксембург,

ответник,

* Език на производството: испански.

СЪДЪТ (втори състав),

състоящ се от: г-н C. W. A. Timmermans, председател на състав, г-н J.-C. Bonichot, г-н K. Schiemann (докладчик), г-н P. Kūris и г-н L. Bay Larsen, съдии,

генерален адвокат: г-н Y. Bot,
секретар: г-н R. Grass,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

Решение

1 С иска си Комисията на Европейските общности моли Съда да установи, че като не е приело по отношение на професията на ръководител на полети законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими за съобразяване с Директива 89/48/ЕИО на Съвета от 21 декември 1988 година относно обща система за признаване на дипломите за висше образование, издадени след

завършването на професионално образование и обучение с минимална продължителност от три години (ОВ L 19, 1989 г., стр. 16; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 2, стр. 76), и Директива 92/51/ЕИО на Съвета от 18 юни 1992 година относно втора обща система за признаване на професионално образование и обучение за допълнение на Директива 89/48/ЕИО (ОВ L 209, стр. 25; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 2, стр. 212), Кралство Испания не е изпълнило задълженията си по тези директиви.

Правна уредба

Общностна правна уредба

Директива 89/48

2 Член 1 от Директива 89/48 гласи:

„По смисъла на настоящата директива:

а) „диплома“ е всяка диплома, удостоверение или други документи за официална квалификация или всяка съвкупност от такива дипломи, удостоверения или други документи:

— които са издадени от компетентния орган в държава-членка, определен като такъв от законовите, подзаконовите или административните разпоредби на тази държава,

— от които е видно, че титулярът успешно е завършил курс на образование след средното образование с минимална продължителност от три години или с равностойна продължителност на непълна заетост в университет или във висше учебно заведение, или в друго учебно заведение със същото равнище на обучение, и при необходимост, че той е завършил успешно професионалното обучение, което се изисква в допълнение към курса на образование след средното образование, и

— от които е видно, че титулярът притежава изискваните професионални квалификации за достъп или за упражняване на регламентирана професия в тази държава-членка,

доколкото образованието, за което е издадена тази диплома, удостоверение или други документи за официална квалификация, в преобладаващата си част е получено в Общността, или доколкото неговият титуляр има професионален стаж от три години, удостоверен от държавата-членка, която е признала неговата диплома, удостоверение или други документи за официална квалификация, издадени в трета страна.

[…]

в) „регламентирана професия“ е дейността или съвкупността от регламентирани професионални дейности, които съставляват тази професия в държава-членка;

г) „регламентирана професионална дейност“ е професионалната дейност, достъпът до която или нейното упражняване, или условията и редът за упражняване в една държава-членка са подчинени, пряко или непряко, от законовите, подзаконовите или административните разпоредби, на притежаването на диплома. […]

[…]“

3 Член 2 от същата директива гласи:

„Настоящата директива се прилага за всеки гражданин на държава-членка, който желае да упражнява на свободна практика или на платена служба регламентирана професия в приемаща държава-членка.

Настоящата директива не се прилага за професиите, предмет на специална директива, която установява взаимното признаване на дипломите между държавите-членки.“

4 Член 3, буква а) от посочената директива предвижда:

„Когато в приемащата държава-членка достъпът или упражняването на регламентирана професия са подчинени на притежаването на диплома, компетентният орган не може поради липса на квалификация да откаже на гражданин на държава-членка да има достъп или да упражнява тази професия при същите условия като за нейните граждани:

а) ако молителят притежава диплома, която се изисква от друга държава-членка за достъп или за упражняване на същата тази професия на нейна територия и която е получена в държава-членка; […]“

5 Съгласно член 4, параграф 1 от Директива 89/48:

„Член 3 не препятства приемащата държава-членка да изисква също така от молителя:

[…]

б) да положи стаж за приспособяване в продължение на най-много три години или да се яви на изпит за правоспособност:

— когато полученото от него обучение съгласно член 3, букви а) и б) обхваща области, които съществено се различават от тези, обхванати от дипломата, изисквана в приемащата държава-членка, […]

— […]“

Директива 92/51

6 Думата „диплома“ е определена в член 1, буква а) от Директива 92/51, както следва:

„[…] всеки документ за образование и обучение или всяка съвкупност от такива документи:

— които са издадени от компетентния орган на държава-членка, определен в съответствие със законовите, подзаконовите или административните разпоредби на тази държава,

— от които е видно, че титулярът успешно е завършил:

i) или образователен цикъл след средното образование, различен от този, посочен във второто тире на член 1, буква а) от Директива 89/48/ЕИО с продължителност най-малко една година или с продължителност, равна на непълна заетост, като по правило едно от условията за достъп до него е завършването на среднообразователен цикъл, изискван за достъп до университетско или висше образование, както и професионално обучение, евентуално завършено в допълнение към този образователен цикъл след средното образование;

ii) или един от циклите на образование и обучение, посочен в приложение В

и

— от който е видно, че титулярът притежава професионалните квалификации, изисквани за достъп или за упражняване на регламентирана професия във въпросната държава-членка,

доколкото образованието и обучението, удостоверявано с този документ, е получено в преобладаващата си част в Общността или извън нея, в учебни заведения, които осигуряват образование и обучение, съответстващо на законовите, подзаконовите или административните разпоредби в държава-членка, или доколкото неговият титуляр има професионален стаж от три години, удостоверен от държавата-членка, която е признала документ за образование и обучение, издаден в трета страна.

[…]“

7 Член 1, букви д) и е) от Директива 92/51 съдържа следните определения:

„д) *„регламентирана професия“* е дейността или съвкупността от регламентирани професионални дейности, които съставляват тази професия в държава-членка;

е) *„регламентирана професионална дейност“* е професионална дейност, достъпът до която или нейното упражняване или условията и редът за

упражняване в държава-членка са подчинени, пряко или непряко, от законовите, подзаконовите или административните разпоредби, на притежаването на документ за образование и обучение или на атестация за компетентност. […]“

8 Член 2, втора алинея от Директива 92/51 гласи, че същата не се прилага за професиите, които са предмет на специална директива, установяваща взаимно признаване между държавите-членки на дипломите.

9 Съгласно член 3 от посочената директива:

„Без да се засяга Директива 89/48/ЕИО, когато в приемащата държава-членка достъпът или упражняването на регламентирана професия се подчинява на притежаването на диплома, както е определена от настоящата директива или от Директива 89/48/ЕИО, компетентният орган не може поради липсата на квалификация да откаже на гражданин на държава-членка да има достъп или да упражнява тази професия при същите условия като местните граждани:

а) ако молителят притежава диплома, както е определена от настоящата директива или от Директива 89/48/ЕИО, която се изисква от друга държава-членка за достъп или за упражняване на същата тази професия на нейна територия и която е получена в държава-членка,

[…]“

10 Текстът на член 4, параграф 1 от Директива 92/51 е формулиран, както следва:

„Член 3 не възпрепятства приемащата държава-членка да изисква също така от молителя:

[…]

б) да положи стаж за приспособяване в продължение на най-много три години или да се яви на изпит за правоспособност:

— когато полученото от него обучение съгласно член 3, първа алинея, букви а) и б) обхващат теоретични и/или практически области, които съществено се различават от тези, обхванати от дипломата, както е определена от настоящата директива, или както е определена от Директива 89/48/ЕИО, изисквана в приемащата държава-членка

[…]“

Директива 2006/23/ЕО

11 На 17 май 2006 г. е влязла в сила Директива 2006/23/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 5 април 2006 година относно лиценза на ръководителите на полети в Общността (ОВ L 114, стр. 22; Специално издание на български език, 2007 г., глава 7, том 15, стр. 196), която има за цел да повиши стандартите за безопасност и да подобри работата на системата на Общността за контрол на въздушното движение чрез издаване на лиценз на Общността на ръководителите на полети.

Национална правна уредба

12 Директиви 89/48 и 92/51 са били транспонирани в испанския правов ред съответно с Кралски указ 1665/1991 от 25 октомври 1991 г. (BOE № 280 от 22 ноември 1991 г., стр. 37916) и Кралски указ 1396/1995 от 4 август 1995 г. (BOE № 197 от 18 август 1995 г., стр. 25657). Професията на ръководител на полети не се съдържа сред регламентираните професии в Испания, както са изброени в приложенията към посочените кралски укази.

13 Упражняването на тази професия в Испания е специално уредено с Кралски указ 3/1998 от 9 януари 1998 г. относно документа за професионална квалификация в гражданската област и лиценза на ръководител на полети (BOE № 17 от 20 януари 1998 г., стр. 1968).

14 Съгласно член 1 от Кралски указ 3/1998:

„За упражняването по занятие на функциите на ръководител на полети в гражданската област е необходимо притежаването на документ за професионална квалификация в областта на гражданската аеронавигация за ръководител

на полети, както и лиценз и съответните квалификации съгласно предвидените с настоящия кралски указ условия.“

15 Член 2 от посочения кралски указ гласи:

„За целите на настоящия кралски указ професионална квалификация в областта на гражданската аеронавигация за ръководител на полети означава документът, издаден от Главна дирекция по гражданско въздухоплаване, който удостоверява, че неговият титуляр е преминал успешно основното обучение като ръководител на полети.

Лицензът е документ, издаден от Главна дирекция по гражданско въздухоплаване, който удостоверява, че титулярът на документа за професионална квалификация в областта на гражданската аеронавигация за ръководител на полети може да упражнява присъщите за нея функции, за които той е квалифициран. Квалификациите на титуляра, както и евентуалните ограничения и удостоверението за физическа и психологическа годност, необходимо за тяхното прилагане, се съдържат в приложен документ.

Квалификацията е документ, издаден от Главна дирекция по гражданско въздухоплаване и свързан с лиценз, в който са уточнени обстоятелствата, условията и в конкретния случай ограниченията, свързани с упражняването на определени функции на ръководителите на полети.“

16 Член 3 от същия Кралски указ определя условията за получаване на квалификация ръководител на полети, както следва:

„1. Получаването на документа за професионална квалификация в областта на гражданската аеронавигация за ръководител на полети зависи от завършването на основно обучение за ръководител на полети, което протича съгласно официални програми, включващи теоретично и практическо познаване на въздушното право, както и правилата на въздушното движение, на оборудването за въздушно управление, на общо познание за аеронавигацията, човешките фактори, метеорологията, навигацията и оперативните процедури.

2. За да бъдат допуснати до основното обучение, кандидатите трябва да отговарят на следните условия:

а) равнище на полученото образование: да притежават официална университетска диплома след завършен първи или втори цикъл на образование или да са завършили успешно първия пълен цикъл на университетско висше образование;

б) да говорят свободно испански и английски език, без устното изразяване да създава затруднения, които могат да попречат на радиотелефонните комуникации;

в) да имат съответното удостоверение за психотехническа, физическа и психологическа годност.“

17 Член 4 от Кралски указ 3/1998, с който се уреждат условията за получаване на лиценз на ръководител на полети, е формулиран по следния начин:

„Лиценз на ръководител на полети се издава на кандидатите, които отговарят на следните условия:

а) да са навършили 21 години;

б) да притежават документ за професионална квалификация в областта на гражданската аеронавигация за ръководител на полети;

в) да са завършили теоретично и практическо обучение, необходимо за получаването на една от квалификациите, посочени в член 7 от настоящия Кралски указ;

г) да са завършили по задоволителен начин и под наблюдението на квалифициран инструктор, назначен за тази цел, тримесечен стаж, състоящ се в действително управление на полетите. Изискваното в буква в) от настоящия член условие може да бъде изпълнено през периода, описан в тази буква;

д) да притежават валидно удостоверение за физическа и психологическа годност, което трябва да се подновява периодично.“

18 Член 7 от посочения кралски указ, изброяващ квалификациите, към които препраща член 4, буква в) от същия указ, гласи:

„Предвидени са следните квалификации:

а) ръководител на летище;

б) ръководител на подхода;

в) ръководител на радарния подход;

г) ръководител на дадена територия;

д) радарен ръководител на дадена територия.“

19 Член 6 от същия кралски указ гласи:

„Титулярът на лиценз за ръководител на полети има право да упражнява по занятие всички функции, свързани с контрола на въздушното движение, за които той е квалифициран.

Същевременно Главна дирекция по гражданско въздухоплаване може да наложи ограничения върху предоставените правомощия поради причини, свързани с физическата и психологическата годност или с обстоятелства от техническо или оперативно естество, които засягат въздушната безопасност.“

Процедура, предхождаща съдебното производство

20 На 8 ноември 2000 г. Комисията изпраща до Кралство Испания официално уведомително писмо, в което твърди, че условията за достъп и упражняване на професията на ръководител на полети, както са посочени в Кралски указ 3/1998, са несъвместими с Директиви 89/48 и 92/51.

21 Тъй като не е удовлетворена от отговора на Кралство Испания от 8 февруари 2001 г., на 26 юли 2001 г. Комисията издава мотивирано становище, с което приканва тази държава-членка да вземе необходимите мерки за съобразяване с посочените директиви.

22 Като приема, че Кралство Испания не е взело необходимите мерки за съобразяване със задълженията, произтичащи от посочените директиви, Комисията завежда първи иск за неизпълнение на 11 февруари 2003 г.

23 С Решение от 14 октомври 2004 г. по дело Комисия/Испания (C-55/03) Съдът отхвърля този иск като недопустим, с мотива че формулировката на твърденията за нарушения, както и очертаването на предмета на правния спор, както са изложени от Комисията в нейния иск, не са ясни и логични, което възпрепятства Съда да се произнесе полезно по иска.

24 Вследствие на разменената кореспонденция между Комисията и Кралство Испания след произнасяне на Решение по дело Комисия/Испания, посочено по-горе, която съдържа по-специално допълнителното официално уведомително писмо от 21 март 2005 г., отговора на Кралство Испания от 23 май 2005 г., второто допълнително официално уведомително писмо от 19 декември 2005 г. и отговора на последното от 20 февруари 2006 г., на 4 юли 2006 г. Комисията издава допълнително мотивирано становище, с което приканва тази държава-членка да вземе необходимите мерки, за да се съобрази с Директиви 89/48 и 92/51 в срок от два месеца, считано от получаването на това становище.

25 Тъй като не е удовлетворена от отговора на Кралство Испания на допълнителното мотивирано становище, Комисията предявява настоящия иск.

По иска

Доводи на страните

26 Комисията твърди, че има нарушение както на Директива 89/48, така и на Директива 92/51, доколкото получената в дадена държава-членка диплома, чието признаване се иска в Испания, може да попадне в приложното поле както на едната, така и на другата от тези директиви.

27 Комисията констатира, че професията на ръководител на полети не е включена в списъка на регламентираните професии в Испания, който се намира в приложенията към Кралски укази 1665/1991 и 1396/1995. Очевидно било обаче, че тази професия е „регламентирана професия“ по смисъла на Директиви 89/48 и 92/51, тъй като съвкупността от документите, необходими за упражняването на тази професия в Испания, представляват „диплома“ по смисъла на всяка от тези директиви. Следователно Комисията приема, че неправилно тази професия не била обхваната от механизма за признаване на дипломи и на придобитото в другите държави-членки професионално образование и обучение, както е предвидено в посочените кралски укази.

28 Според Комисията обстоятелството, че Директива 2006/23 може да се счита за „специална директива“ по смисъла на член 2 от Директиви 89/48 и 92/51, не е релевантно за целите на настоящия иск за неизпълнение. Тъй като срокът за транспониране на Директива 2006/23 е определен на 17 май 2008 г. по силата на член 20, първа алинея от същата, държавите-членки са били длъжни преди тази дата да признават дипломите, издадени в други държави-членки съгласно разпоредбите на Директиви 89/48 и 92/51.

29 Кралство Испания отговаря, че последните директиви не са приложими по отношение на професията на ръководител на полети, тъй като в Испания не съществува „диплома“ по смисъла на посочените директиви, която сама по себе си да разрешава на дадено лице да упражнява тази професия. Единствено притежаването на съвкупност от определени документи би позволило упражняването на същата.

30 Що се отнася до Директива 2006/23, Кралство Испания твърди, че приемането на тази специална директива доказва, че преди това общностното право не е предоставяло подходящи инструменти, за да гарантира свободното движение на ръководители на полети, и не е задължавало държавите-членки да признават професионалните квалификации в тази област. Следователно условията, изисквани от последните за упражняването на дейността на ръководител на полети, не можело да бъдат признати от държавите-членки съгласно Директиви 89/48 и 92/51.

31 Посочената държава-членка твърди по-нататък, че действителното упражняване на дейността на ръководител на полети в Испания зависи, наред с други условия, от получаването на квалификация с местен характер, свързана с конкретна част от територията, където тази дейност ще се упражнява (ръководител на летище, ръководител на дадена територия и др.). Така дори лицата, които са получили в Испания професионалното образование и обучение, съответстващо на дейността на ръководител на полети, не биха могли да упражняват същите в която и да е част от националната територия, без да е необходимо да получат такава местна квалификация. Поради наличието на тази специална квалификация е невъзможно a fortiori на лице, което е получило обучение в друга държава-членка, да бъде разрешено да упражнява тази дейност в Испания.

32 Що се отнася до последния довод, Комисията изтъква, че „местният" или „специален" характер на определени квалификации не означава, че въпросната професия трябва да се счита за нерегламентирана и следователно изключена от приложното поле на Директиви 89/48 и 92/51. Според Комисията съгласно разпоредбите на посочените директиви приемащата държава-членка може да изисква полагането на стаж за приспособяване или успешно полагане на изпит за годност, преди да предостави такава квалификация на титуляра на издадена в друга държава-членка диплома.

Съображения на Съда

33 Що се отнася до посочения от Кралство Испания довод, според който професията на ръководител на полети не попадала в приложното поле на Директиви 89/48 и 92/51, тъй като не ставало въпрос за „регламентирана професия", предвид липсата на „диплома" по смисъла на тези директиви, която би разрешила упражняването на тази дейност, следва да се констатира, че понятието за регламентирана професия по смисъла на посочените директиви се обхваща от общностното право и че от предвидените в член 1, букви в) и г) от Директива 89/48 и член 1, букви д) и е) от Директива 92/51 определения произтича, че една професия трябва да се счита за регламентирана, когато достъпът до разглежданата професионална дейност или нейното упражняване е уреден със законови,

подзаконови или административни разпоредби, установяващи режим, последица от който е изричното запазване на достъпа до тази професионална дейност само за лицата, които отговарят на определени условия, и забраната на достъпа до нея за онези лица, които не отговарят на тях (вж. в този смисъл Решение от 13 ноември 2003 г. по дело Morgenbesser, C-313/01, Recueil, стр. I-13467, точка 49).

34 В конкретния случай от представената на Съда преписка е видно, че упражняването в Испания на професията на ръководител на полети е специално уредено с Кралски указ 3/1998 и е запазено за лицата, които притежават определени документи, издадени от Главна дирекция на гражданското въздухоплаване.

35 За упражняването на тази професия посоченият кралски указ изисква по-специално притежаването на документа за професионална квалификация в областта на гражданската аеронавигация за ръководител на полети, който удостоверява, че неговият титуляр е завършил успешно основно обучение и че, наред с други условия, притежава официална университетска диплома след завършен първи или втори цикъл на образование или е завършил успешно първия пълен цикъл на университетско висше образование в Испания.

36 Освен това в съответствие с Кралски указ 3/1998 достъпът до професията на ръководител на полети в Испания изисква получаването на лиценз за ръководител на полети, който удостоверява, че титулярът на документа за професионална квалификация в областта на гражданската аеронавигация за ръководител може да упражнява присъщите ѝ функции, за които е квалифициран. Получаването на този лиценз впрочем е поставено в зависимост от полагането на тримесечен стаж, състоящ се в действително управление на полетите.

37 Накрая, посоченият кралски указ предвижда, че е необходимо да се получат „квалификациите“, които разрешават упражняването на определени функции. Става въпрос за документ, свързан с лиценза, който уточнява обстоятелствата, условията и в случай на необходимост ограниченията, свързани с упражняването

на определени функции на ръководителите на полети. Посочените квалификации могат по-специално да се отнасят до ръководител на летище, ръководител на подхода, ръководител на радарния подход, ръководител на дадена територия, както и радарен ръководител на дадена територия, и се придобиват след приключване на теоретично и практическо обучение.

38 От това следва, че упражняването на дейността на ръководител на полети в Испания действително е уредена с подзаконови разпоредби, установяващи режим, последица от който е изричното запазване на достъпа до тази професионална дейност само за лицата, които отговарят на определени условия, и забраната на достъпа до нея за онези лица, които не отговарят на тях.

39 Следователно професията на ръководител на полети в Испания трябва да бъде квалифицирана като регламентирана професия по смисъла на Директиви 89/48 и 92/51 и попада в тяхното приложно поле.

40 Този извод не би могъл да се постави под съмнение от обстоятелството, че в Испания не съществува обучение, удостоверено с една-единствена диплома, предоставяща достъп до упражняването на въпросната професия.

41 Всъщност от член 1, буква а) от Директива 89/48 и член 1, буква а) от Директива 92/51 е видно, че понятието за диплома включва „всяка съвкупност“ от дипломи, удостоверения или други документи за обучение.

42 Освен това обстоятелството, че дадена „диплома“ няма формата на един-единствен документ, а се състои от съвкупност от дипломи, удостоверения или други документи, е ирелевантно, доколкото съществената функция на посочената диплома, независимо от нейната форма, е да установи, че заинтересованото лице е завършило успешно определен курс на обучение, който предоставя професионалните квалификации, необходими за достъп до дадена регламентирана

професия в съответната държава-членка или за нейното упражняване (вж. в този смисъл, що се отнася до квалификацията като „диплома“ по смисъла на Директива 89/48 на констатацията за успешно положения изпит в края на обучението, Решение от 9 септември 2003 г. по дело Burbaud, C-285/01, Recueil, стр. I-8219, точка 52).

43 От това, че достъпът до професията на ръководител на полети в Испания е поставена в зависимост от притежаването на „диплома“ по смисъла на Директива 89/48, следва, че съгласно член 3 от нея компетентният орган на тази държава-членка не може поради липса на квалификация да откаже на гражданин на друга държава-членка да има достъп или да упражнява тази професия при същите условия като местните граждани, когато са изпълнени изброените в същия този член 3 условия.

44 Тъй като едно от тези условия е притежаването на диплома, както е определена в Директива 89/48, заинтересованите трябва успешно да са завършили курс на образование след средното образование с минимална продължителност от три години.

45 Освен това, тъй като достъпът до професията на ръководител на полети в Испания е поставен в зависимост от притежаването на диплома, както е определена в Директива 89/48, от това следва, че съгласно член 3 от Директива 92/51 компетентният орган на тази държава не може поради липса на квалификация да откаже на гражданин на друга държава-членка да има достъп или да упражнява тази професия при същите условия като местните граждани, ако са изпълнени изброените в този член условия.

46 Едното от тези условия е притежаването на диплома по смисъла на Директива 92/51. Съдържащото се в тази директива определение за диплома е по-широко от това в Директива 89/48, и по-специално не изисква заинтересованите лица да са завършили успешно курс на образование след средното образование с минимална продължителност от три години.

47 По този начин държавите-членки следва да осигурят признаването на дипломите, които попадат или в определението, съдържащо се в Директива 89/48, или в това, което се съдържа в Директива 92/51. Испанската правна уредба обаче не предвижда такова признаване.

48 Що се отнася до довода на Кралство Испания, с който се отхвърля такова задължение за признаване на основание посочените директиви, предвид приемането в тази област на специална директива, а именно Директива 2006/23, той не би могъл да бъде уважен.

49 Действително Директива 2006/23 — приета на основание член 80, параграф 2 ЕО, който е част от част трета, дял V от Договора ЕО, свързан с общата транспортна политика — се вписва, както посочва съображение 1 от нея, в рамките на „въвеждането на законодателството за единното европейско небе“. За да гарантира по-високо равнище на безопасност, тази директива цели, както е видно от съображение 8 от нея, „да се хармонизират изискванията по отношение на квалификация, компетентност и достъп до професията на ръководител на полети“. Така член 1 от същата директива гласи, че същата „цели да повиши стандартите за безопасност и да подобри работата на системата на Общността за контрол на въздушното движение чрез издаване на лиценз на Общността на ръководителите на полети“. По силата на член 4 от посочената директива единствено ръководителите, титуляри на лиценз, издаден съгласно нейните разпоредби, биха могли да предоставят обслужване по контрол на въздушното движение. Условията за получаване на такъв лиценз са определени в член 5 от Директива 2006/23, макар член 15 от същата да урежда взаимното признаване на лицензите на ръководител на полети.

50 При това положение следва да се отбележи, че основната цел на Директива 2006/23 е да установи общностните правила, свързани с получаването и поддържането на лиценз на ръководител на полети, което позволява тази директива да се разглежда като „специална директива“ по смисъла на член 2 от Директиви 89/48 и 92/51. Доколкото обаче срокът за транспониране на Директива 2006/23 е бил определен на 17 май 2008 г. по силата на член 20, първа алинея от нея,

признаването от държава-членка на дипломите и на професионалното образование и обучение, придобито в друга държава-членка и даващо достъп до професията на ръководител на полети, по принцип е трябвало да бъде осъществено преди тази дата при условията, предвидени в Директиви 89/48 и 92/51.

51 Следователно изтъкнатият от Кралство Испания довод въз основа на Директива 2006/23 трябва да бъде отхвърлен.

52 Накрая трябва да се разгледа повдигнатият от посочената държава-членка довод относно „квалификацията“, която по силата на член 2 от Кралски указ 3/1998, е документ, издаден от Главна дирекция по гражданско въздухоплаване и свързан с лиценза, който уточнява обстоятелствата, условията, а при необходимост и, ограниченията, свързани с упражняването на определени функции на ръководителите на полети и следователно отнасящи се до определени специфични области като контрол на летището, контрол на подхода, контрол на радарния подход, регионален контрол и регионален радарен контрол. Тъй като такава квалификация е от специално или местно естество, тя по дефиниция би възпрепятствала признаването в Испания на придобити в друга държава-членка квалификации.

53 В това отношение е важно да се изтъкне, че Директиви 89/48 и 92/51 не въвеждат система за автоматично признаване. Макар и да признават правото на достъп до регламентираните професии, тези директиви позволяват по силата на член 4, параграф 1, буква б) от тях приемащата държава да изисква от молителя, гражданин на друга държава-членка, да положи стаж за приспособяване или да се яви на изпит за правоспособност, по-конкретно когато полученото от него обучение обхваща области, които съществено се различават от обхванатите от дипломата, изисквана в приемащата държава-членка, или когато регламентираната в последната професия включва една или няколко регламентирани професионални дейности, които не съществуват в професията, регламентирана в държавата-членка по произход или по местопребиваване на молителя, и тази разлика между професионалните дейности в двете засегнати държави-членки се характеризира с различно специално обучение (вж. относно Директива 89/48 Решение от 8 май 2008 г. по дело Комисия/Испания, C-39/07, Сборник, стр. I-3435, точка 39).

54 Създадената с Директиви 89/48 и 92/51 система на взаимно признаване на дипломите и професионалното образование и обучения не означава, че документите, издадени от другите държави-членки, удостоверяват обучение, аналогично или сравнимо с това, което е предписано в приемащата държава-членка. Всъщност според въведената с тези директиви система една диплома се признава не с оглед на присъщата стойност на обучението, която тя удостоверява, а защото открива достъпа до регламентирана професия в държавата-членка, където е издадена или призната. Различия в продължителността или в съдържанието на придобитото обучение в държавата-членка по произход спрямо предоставеното в приемащата държава-членка не би могло да са достатъчни, за да оправдаят отказ за признаване на съответната професионална квалификация. Тези различия могат най-много, ако са съществени, да оправдаят изискването от страна на приемащата държава-членка молителят да изпълни едната или другата от предвидените в член 4 от тези директиви компенсаторни мерки (вж. в този смисъл относно Директива 89/48 Решение от 19 януари 2006 г. по дело Colegio, C-330/03, Recueil, стр. I-801, точка 19).

55 От това следва, че специалният или местен характер на определени квалификации, изисквани съгласно член 2 от Кралски указ 3/1998 от лице, което желае да упражнява професията на ръководител на полети в Испания, не пречи да се сравняват, от една страна, компетенциите, удостоверени с дипломите или придобитите професионални обучения в държава-членка, различна от Кралство Испания, с цел упражняване на същата професия, и от друга страна — познанията и квалификациите, необходими за упражняването ѝ в последната държава-членка.

56 Следователно изтъкнатият от Кралство Испания довод трябва да бъде отхвърлен.

57 С оглед на гореизложените съображения следва да се констатира, че като не приема по отношение на професията на ръководител на полети законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими за съобразяване с Директиви 89/48 и 92/51, Кралство Испания не е изпълнило задълженията си по тези директиви.

По съдебните разноски

58 По силата на член 69, параграф 2 от Процедурния правилник загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане. След като Комисията е направила искане за осъждането на Кралство Испания и последното е загубило делото, то следва да бъде осъдено да заплати съдебните разноски.

По изложените съображения Съдът (втори състав) реши:

1) Като не приема по отношение на професията на ръководител на полети законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими за съобразяване с Директива 89/48/ЕИО на Съвета от 21 декември 1988 година относно обща система за признаване на дипломите за висше образование, издадени след завършването на професионално образование и обучение с минимална продължителност от три години и Директива 92/51/ЕИО на Съвета от 18 юни 1992 година относно втора обща система за признаване на професионално образование и обучение за допълнение на Директива 89/48/ЕИО, Кралство Испания не е изпълнило задълженията си по тези директиви.

2) Осъжда Кралство Испания да заплати съдебните разноски.

Подписи